ഗർഗസംഹിതാ/ഖണ്ഡഃ 6 (ദ്വാരകാഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 22

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/w4p

< ഗർഗസംഹിതാ | ഖണ്ഡഃ 6 (ദ്വാരകാഖണ്ഡഃ)

← ഗർഗസംഹിതാ/ഖണ്ഡഃ 6 (ദ്വാരകാഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 21

ഗർഗസംഹിതാ/ഖണ്ഡഃ 6 (ദ്വാരകാഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 22

ഗർഗമുനി

ദ്വാരകാഖണ്ഡഃ - ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ

സുദാമാവിപ്രോപാഖ്യാനമ് -

ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ സഖാ കശ്ചിത് സുദാമാ നാമ ബ്രാഹ്മണഃ .
സ ഉവാസ സ്വപുര്യാം തു സത്യാ ച ഭാര്യയാവൃതഃ .. 1 ..
വിരക്തോ ധനഹീനശ്ച വേദവേദാംഗപാരഗഃ .
സമാനശീലയാ പത്ന്യാ ചക്രേ വൃത്തിമയാചിതാമ് .. 2 ..
സ കദാചിത് പ്രിയാം പ്രാഹ സീദമാനാം ദരിദ്രതഃ .
ശ്രീകൃഷ്ണോ ദ്വാരകാനാഥോ മിത്രം മമ പതിവ്രതേ .. 3 ..
മയാ തേനാപി പഠിതാ വിദ്യാ സാന്ദീപനേർഗൃഹേ .
പുനർന ദൃഷ്ടഃ ശ്രീകൃഷ്ണോ ഭോജവൃഷ്ണ്യന്ധകേശ്വരഃ .. 4 ..
ത്രൈലോക്യനാഥോ ഭഗവാൻ ദുഃഖഹാ ദീനവത്സലഃ .
ഇതി ശ്രുത്വാ വചസ്തസ്യ ശുഷ്കവക്ത്രാ പതിവ്രതാ .. 5 ..
ജീർണവസ്ത്രധരാ ദീനാ പതിം പ്രാഹ ബുഭുക്ഷിതാ .
യദി ബ്രഹ്മൻ നനു ഹരിഃ സഖാ തേ കമലാപതിഃ .. 6 ..
ബുഭുക്ഷിതഃ കഥംഭൂതോ ജീർണകർപടധാരണഃ .
ദ്വാരകായാം ജനാ ഗത്വാ ദൃഷ്ട്വാ സാക്ഷാച്ഛ്രീയഃ പതിമ് .
ധനയുക്താഃ സമായാന്തി തസ്മാത്വം ഗന്തുമർഹസി .. 7 ..
സുദാമോവാച -
സർവേഷാം ശിക്ഷകോഽഹം ത്വം തസ്മൈ ശിക്ഷാം പ്രദാസ്യസി .
വിപ്രസ്യ വിദുഷോ ഭിക്ഷാ ധനം പ്രകഥിതം പ്രിയേ .. 8 ..
പ്രിയോവാച -
സഖാതു ശ്രീപതിര്യസ്യ നാതിദൂരേ പ്രവർത്തതേ .
തമുപേഹി സ തേ ദുഃഖം ദാരിദ്ര്യം നാശയിഷ്യതി .. 9 ..
ഗതാ അവസ്ഥാ മമ തേ ദുഃഖദാരിദ്ര്യ ഭുംജതോഃ .
ദാതുഃ കൃപാനിധേഃ കാന്ത മിത്രതായാശ്ച കിം ഫലമ് .. 10 ..
സുദാമോവാച -
വിധിനാ ലിഖിതം ഭാഗ്യം തത്തഥൈവ ഭവിഷ്യതി .

യാതായാതേന കിം ഭദ്രേ ഹരേർധ്യാനം കരോമ്യഹമ് .. 11 ..
യദ്ദ്വാരി ദേശേ രാജാനോ ദേവഗന്ധർവകിന്നരാഃ .
ആജ്ഞാം വിനാ ന യാസ്യന്തി ദീനസ്യ മമ കാ കഥാ .. 12 ..
പ്രിയോവാച -
വിനാജ്ഞാം നൈവ യാസ്യന്തി ദേവഗന്ധർവകിന്നരാഃ .
അന്തര്യാമീ ഹരിഃ ശീഘ്രം ദൂതൈസ്ത്വാമാഹ്വയിഷ്യതി .. 13 ..
വിപ്ര ഉവാച -
ദയാലുരീദൃശഃ കൃഷ്ണോ പരന്തു ശ്രൃണു ഭാമിനി .
വിപത്തികാലേ മിത്രസ്യ ന ഗച്ഛേദ് ഗൃഹമുത്തമമ് .. 14 ..
കഥം തു യാചനാം കുർവേ ചിരാദ്ദൃഷ്ട്വാ സ്വകം പ്രിയമ് .
നിർലോഭാത്തു ഭവേത് പ്രീതിര്യാചനാത്തു ഗമിഷ്യതി .. 15 ..
പ്രിയോവാച -
ദുഃഖദാരിദ്ര്യഹരണം ശ്രീഹരേദർശനം കുരു .
യാചനാ നൈവ കർതവ്യാ സ ത്േഽർഥം ബഹു ദാസ്യതി .
ഏവം തു പ്രിയയാ വിപ്രോ ബഹുധൈവം പ്രഭാഷിതഃ .. 16 ..
അയം ഹി പരമോ ലാഭഃ കൃത്വാ മിത്രസ്യ ദർശനമ് .
ഉപായനം തു കിം ദാസ്യേ ലജ്ജിതോഽഹം ദരിദ്രതഃ .. 17 ..
ഇത്യുക്ത്വാ സാ ഗതാ ശീഘ്രം പരഗേഹ തദാ സതീ .
തണ്ഡുലാംശ്ചതുരോ മുഷ്ടിൻ യാചിത്വാ സ്വഗൃഹം യയൗ .. 18 ..
ജീർണകർപടഖണ്ഡേ ച ബദ്ധ്വാ താൻ പതയേ ദദൗ .. 19 ..
തതോ ഗൃഹീത്വാ പൃഥുകാംശ്ച തണ്ഡുലാൻ
കുചൈലധാരീ മലിനശ്ച ദുർബലഃ .
ജഗാമ കൃഷ്ണസ്യ പുരീം ശനൈഃ ശനൈ-
ര്ബ്രഹ്മണ്യദേവം മനസാ ച സംസ്മരൻ .. 20 ..
സോത്തീര്യ സിന്ധുമുഡുപേന ദദർശ തത്ര
ശ്രീദ്വാരകാം ഹരിപുരിം കനകൈർവിചിത്രാമ് .
ശ്രേണീസഭാവിവിധദുർഗഗൃഹൈഃ പതാകൈഃ
ശ്രൃംഗാടകൈരതിബലൈര്യദുഭിശ്ച ഗുപ്താമ് .. 21 ..
ദൃഷ്ട്വാ കൃഷ്ണപുരീം വിപ്രോ ജനാനാപൃച്ഛ്യ ശ്രീഹരേഃ .
ശ്രീമന്ദിരം തു കുത്രാസ്തേ സർവേ വദത സാമ്പ്രതമ് .. 22 ..
ഇതി ശ്രുത്വാ മാധവസ്യ ഭവനാനാഞ്ച രക്ഷകാഃ .
ഉചുസ്തേ വർതതേ കൃഷ്ണഃ സർവേഷു മന്ദിരേഷു ച .. 23 ..
ഇത്യുപശ്രുത്യ സദനം പ്രവിശ്യൈകതമം ദ്വിജഃ .
ബ്രഹ്മാനന്ദം ഗതഃ കൃഷ്ണം പര്യംകസ്ഥം വിലോക്യ ച .. 24 ..
സഖായമാഗതം ജ്ഞാത്വാ സഹസോത്ഥായ മാധവഃ .
ദോർഭ്യാം മിലിത്വാ ചാന്യോന്യം പ്രേമ്ണാ ഹ്യശ്രുകലാകുലഃ .. 25 ..
സ്വർണപാത്രേണ തസ്യാപി പാദൗ പ്രക്ഷ്യാല്യ തജ്ജലമ് .
ഗൃഹീത്വാ ശിരസാ തം തു പര്യംക ഉപവേശ്യ ച .. 26 ..
അർചനം കൃതവാൻ ഗന്ധ-ചന്ദനാഗുരുകുംകുമൈഃ .
പക്വാന്നൈർധൂപദീപൈശ്ച മധുപർകൈർവിധാനതഃ .. 27 ..
പശ്ചാദാവേദ്യ താമ്ബൂലം ഗാഞ്ച സ്വാഗതമബ്രവീത് .
വൃദ്ധം കുചൈലം മലിനം ദുർബലം ശ്വേതമൂർദ്ധജമ് .. 28 ..
മിത്രവിന്ദാ പര്യചര-ദ്വ്യജനേന സ്മിതാന്വിതാ .
ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ പ്രിയാഃ സർവാ വിസ്മിതാ ജഹസുസ്തദാ .. 29 ..
ഉചുഃ പരസ്പരം നാര്യഃ പ്രേക്ഷ്യ വിപ്രം സമർചിതമ് .

ഭിക്ഷുണാ ഹ്യവധൂതേന കിമനേന കൃതം തപഃ .. 30 ..
യേന ത്രൈലോക്യനാഥേന സത്കൃതശ്ചാഗ്രജോ യഥാ .
ഏതസ്മിന്നന്തരേ തൗ ദ്വൗ കഥയാഞ്ചക്രതുഃ കഥാഃ .
പൂർവാ ഗുരുകുലേ ജാതാ ഹസ്തൗ ഗൃഹ്യ പരസ്പരമ് .. 31 ..
ശ്രീകൃഷ്ണ ഉവാച -
ശ്രൃണു ബ്രഹ്മൻ പ്രപഠിതാ സർവവിദ്യാ ത്വയാ മയാ .
ഗുരവേ ദക്ഷിണാം ദത്വാ പുനസ്ത്വം നൈവ ദൃശ്യസേ .. 32 ..
അഹം തു ദ്വാരകാം യാതോ ജരാസന്ധഭയാത് സഖേ .
കുത്ര സ്ഥലേ തവ വിഭോ നിവാസോ വദ മേ ഖലു .. 33 ..
കദാചിദിന്ധനാർഥേ വൈ ഗുരുദാരൈഃ പ്രണോദിതാഃ .
വിദ്യാർഥിനോ വയം സർവേ വനം ജഗ്മുർഭയംകരമ് .. 34 ..
വിപത്തിരഭവത് തത്ര വാതവർഷഭയംകരീ .
രവിരസ്തം ഗതോ രാത്ര്യാമന്ധകാരോഽഭവന്മഹാൻ .. 35 ..
സർവം ജലമയം ജാതം സ്ഥലം നൈവ തു ദൃശ്യതേ .
വയം പരസ്പരം സർവേ ഗൃഹീതകരപംകജാ .. 36 ..
വിദ്യുത്പ്രകാശേ പശ്യന്തോ ദിക്ഷു സർവാസു ബഭ്രമുഃ .
തതഃ സൂര്യോദയേ ജാതേ ഗുരുഃ സാന്ദീപനിർമഹാൻ .. 37 ..
ജലേ ശിഷ്യാംശ്ച ശീതാർതാൻ വനം ഗത്വാ ദദർശ ഹ .
ജലാത് സർവാൻ സ്ഥലേ കൃത്വാ ഗുരുരശ്രുപരിപ്ലുതഃ .. 38 ..
ഉവാച ബാലകാ യൂയമസ്മദാജ്ഞാപരായണാഃ .
പ്രേഷ്ഠസ്തു പ്രാണിനാമാത്മാ തമനാദൃത്യ മത്പരാഃ .. 39 ..
തസ്മാദ്ഭവദ്ഭ്യഃ സന്തുഷ്ടോ വരം ദാസ്യാമി ദുർലഭമ് .
ഭവതാം ചാപി സർവത്ര പൂർണാഃ സന്തു മനോരഥാഃ .. 40 ..
വേദശാസ്ത്രപുരാണാനി കണ്ഠസ്ഥാനി ഭവന്തു ഹി .
തസ്മാദ്ഗുരോശ്ച കൃപയാ പൂർണോഽഹം സർവസൗഖ്യതഃ .. 41 ..
സുദാമോവാച -
ദേവദേവ ഗുരുസ്ത്വം തു കോടിബ്രഹ്മാണ്ഡനായകഃ .
ശ്രീപതേസ്തസ്യ ഗുരുഷു വാസോഽത്യന്തവിഡമ്ബനമ് .. 42 ..
തതഃ സുദാമാ വിപ്രസ്തു കൃഷ്ണായ പരമാത്മനേ .
പൃഥു□□□സ്തണ്ഡുലാൻ രാജൻ ന പ്രായച്ഛദവാങ്മുഖഃ .. 43 ..
സർവാത്മാ ഭഗവാംസ്തസ്യ ജ്ഞാത്വാഽഽഗമനകാരണമ് .
നായം വിപ്രസ്തു ശ്രീകാമോ മുക്ത്യർഥം മാം തു സേവതേ .. 44 ..
ഭാര്യാം പതിവ്രതാ ദുഃഖാദ്ധനാശാം ചാസ്യ കുർവതീ .
തസ്മാദ്ധനം കഥം ദാസ്യേ അദാത്രോശ്ച തയോരഹമ് .. 45 ..
ഇതി ബ്രുവൻ പുനർജ്ഞാത്വാ ഹേതോർമമ സ തണ്ഡുലാൻ .
പ്രഗൃഹ്യ ഗതവാനത്ര ലജ്ജയാ നൈവ ദാസ്യതി .. 46 ..
തസ്മാത്തു യാചനാം കുർവേ വിദിത്വൈവം വചോഽബ്രവീത് .. 47 ..
കൃഷ്ണ ഉവാച -
ഗൃഹാൻ മദർഥേ ഭവതാ കിമാനീതമുപായനമ് .
അണ്വപ്യുപാഹൃതം യച്ച ഭക്ത്യാ ഭൂരി ഭവിഷ്യതി .. 48 ..
പത്രം പുഷ്പം ഫലം തോയം യോ മേ ഭക്ത്യാ പ്രയച്ഛതി .
തദഹം ഭക്ത്യുപഹൃതമശ്നാമി പ്രയതാത്മനഃ .. 49 ..
ഇത്ഥമാഭാഷ്യ ഭഗവാനദാതുശ്ച ദ്വിജന്മനഃ .
ചീരഖണ്ഡാത്തണ്ഡുലാംശ്ച ജഹാര കിമിദം സ്വയമ് .. 50 ..
ഏതത്ത്വയോപനീതം മേ സഖേ പരമപ്രീണനമ് .

വിശ്വം മാം തർപയിഷ്യന്തി ബ്രഹ്മന്നേതേ ച തണ്ഡുലാഃ .. 51 ..
ഈദൃശാ ഗോകുലേ ഭുക്താഃ ശ്രേഷ്ഠാഃ പൃഥുകതണ്ഡുലാഃ .
മാത്രാ യശോദയാ ദത്താഃ പുനസ്താന്നൈവ ദൃഷ്ടവാൻ .. 52 ..
ഇത്യേകമുഷ്ടി ജഗ്ധ്വാ ച ഭൂമിജാം സമ്പദം ദദൗ .
ദ്വിതീയാം ജഗ്ധുമാരേഭേ ദാതും പാതാലസമ്പദാമ് .. 53 ..
താവദ്വക്ഷസ്ഥലാച്ഛ്രീഘ്രം ജഗൃഹേ ശ്രീഃ കരം ഹരേഃ .
അപരാധാദ്വിനാ നാഥ കഥം മാം ത്യക്തുമിച്ഛസി .. 54 ..
ഏതാവതാഽലം ശ്രീകൃഷ്ണ ശക്രതുല്യോ ദ്വിജോ ഭവേത് .
ദ്വിജേന നിർധനേനാപി ന ജ്ഞാതം തദ്രഹസ്യകമ് .. 55 ..
സമ്പൂർണഞ്ച ധനം പ്രാപ്തം സ്വഗൃഹേ വിഷ്ണുമായയാ .
ഉഷിത്വാ രജനീമേകാം ഭുക്ത്വാ പീത്വാ സുഖം ഗതഃ .. 56 ..
ശ്വോഭൂതേ സ്വഗൃഹാൻ ഗന്തും കൃഷ്ണം നത്വാ മനോ ദധേ .
സ ചാജ്ഞപ്തോ ഭഗവതാ വന്ദിതഃ പരിരമ്ഭിതഃ .. 57 ..
യാചനാ ന കൃതാ തേന വ്രീഡിതഃ സ്വഗൃഹാൻ യയൗ .
ബ്രഹ്മണ്യതാ മയാ ദൃഷ്ടാ വിപ്രദേവസ്യ ശ്രീപതേഃ .. 58 ..
അഹം ദരിദ്രഃ കൃഷ്ണസ്യ ബാഹുഭ്യാം പരിരമ്ഭിതഃ .
പ്രിയാജുഷ്ടേ ച പര്യംകേ ഭ്രാതേവ സ്ഥാപിതോ ദ്വിജഃ .. 59 ..
വീജിതോ വ്യജനേനാപി രുക്മിണ്യാ സത്യഭാമയാ .
നിർദ്ധനസ്തു ധനം ലബ്ധ്വാ ശ്രീപതിം നൈവ സംസ്മരേത് .. 60 ..
ഇത്ഥം കരുണയാ മഹ്യം ധനം കൃഷ്ണോ ന ദത്തവാൻ .
ഇത്ഥം വിചാരയൻ ഗച്ഛൻ സംസ്മരൻബ്രാഹ്മണീം രുഷാ .. 61 ..
ഗൃഹാണ ധനകോടിഞ്ച ഗൃഹം ഗത്വാ ബ്രവീമ്യഹമ് .
ബ്രഹ്മണ്യദേവോ ദാതാ ച ശ്രീകൃഷ്ണോഽയം മയാ ശ്രുതഃ .. 62 ..
പ്രത്യക്ഷദൃഷ്ടഃ കൃപണോ ഗർവിതോ ധനപൂരിതഃ .
ശാപം ദാസ്യേ കഥം മിത്രേ ധനലോഭാദഹം വൃഥാ .. 63 ..
യാദൃശീ മേ കൃതാ പ്രീതിസ്താദൃശീം പ്രാപയിഷ്യതി .
പിതരാവസ്യ കംസേന കാരാഗരേ കൃതൗ പുരാ .. 64 ..
കൃഷ്ണസ്തു നന്ദസദനേ പരഗേഹേ ച വർദ്ധിതഃ .
സ ദാസ്യതി കഥം ദ്രവ്യം ധനയുക്തോഽപി നിർധനഃ .. 65 ..
രത്നൈഃ പ്രപൂരിതാൻ ഗേഹാൻ ദൃഷ്ട്വാ വാഞ്ഛാം ന കാരയേത് .
ലലാടേ ലിഖിതം യദ്യന്ന തന്ന്യൂനം ഭവിഷ്യതി .. 66 ..
ഇതി സംകഥയൻ വിപ്രോ നിജപുര്യന്തികേ ഗതഃ .
സുവർണദുർഗസംയുക്താം കപാടധ്വജമണ്ഡിതാമ് .. 67 ..
തോരണൈഃ കലശൈശ്ചിത്രൈഃ പ്രാസാദൈഃ സുജനൈർവൃതാമ് .
ദ്വാരകാമിവ ശോഭാഢ്യാം സർവരത്നൈഃ പ്രപൂരിതാമ് .. 68 ..
ദൃഷ്ട്വാ വിപ്രസ്തു കിമിദം കസ്യ സ്ഥാനമിതി ബ്രുവൻ .
രഥ്യാം രഥ്യാം ഭ്രമന്തം തം പ്രത്യഗൃഹ്ണൻ സ്ത്രിയോ നരാഃ .. 69 ..
നാഗച്ഛന്തം ദ്വിജം ദൃഷ്ട്വാ കിംകര്യഃ കിംകരാസ്തഥാ .
സ്വാമിന്യൈ കഥയാമാസുഃ ശ്രുത്വാ സാ വിസ്മയം ഗതാ .. 70 ..
ഭർതാരമാഗതം ശ്രുത്വാ പത്നീ സമ്ഭ്രമസംയുതാ .
നിശ്ചക്രാമാലയാത്തൂർണം സാക്ഷാച്ഛ്രീരിവ രൂപിണീ .. 71 ..
ബ്രാഹ്മണീ ശിബികാരൂഢാ ദാസീദാസഗണൈർവൃതാ .
ഭ്രമന്തമഗ്രഹീദ്വിപ്രം ദർശയിത്വാ സ്വകം മുഖമ് .. 72 ..
ദൃഷ്ട്വാ സ്ഫുരന്തീം തരുണീഞ്ച ഭാര്യാം
സ്വർണാമ്ബരൈ രത്നവിഭൂഷണാഢ്യാമ് .

യഥേന്ദിരാം രൂപവതീം വിമാനേ
    മുദാന്വിതഃ കൃഷ്ണകൃപാഞ്ച മേനേ .. 73 ..
നിജഗേഹം തയാ യുക്തഃ ശ്രീകൃഷ്ണഭവനോപമമ് .
ഭോജനൈർദ്രവ്യരത്നൈശ്ച പര്യംകവ്യജനാസനൈഃ .. 74 ..
വിതാനൈഃ സ്വർണപാത്രൈശ്ച തോരണൈഃ സമലംകൃതമ് .
ദൃഷ്ട്വാ കൃഷ്ണസ്യ കൃപയാ സുദാമാ തരുണോഽഭവത് .. 75 ..
ബുഭുജേഽലമ്പടോ വിപ്രഃ സമൃദ്ധിം സ്വാമഹൈതുകീമ് .
മനസാ ജായയാ ത്യക്ഷ്യഞ്ജ്ഞാനവൈരാഗ്യഭക്തിതഃ .. 76 ..
ചകാര തർകനാം വിപ്രഃ കുതോ മമ സമൃദ്ധയഃ .
ദത്ത ബ്രഹ്മണ്യദേവേന ദേവാനാമപി ദുർലഭാഃ .. 77 ..
ഈദൃശീം സമ്പദം ദത്വാ നാവോചത് കിമപി സ്വയമ് .
മമ തണ്ഡുലമുഷ്ടിഞ്ച പ്രീത്യാ പ്രത്യഗ്രഹീദ്ധരിഃ .. 78 ..
തസ്യ സഖ്യഞ്ച ദാസ്യഞ്ച ഭൂയാന്മേ ജന്മജന്മനി .
തത്പദാമ്ബുരുഹധ്യാനാത് തരിഷ്യേഽഹം ഭവാർണവമ് .. 79 ..
വിചിന്ത്യ ചേത്ഥം മനസാ സുദാമാ
    പത്ന്യാവൃതഃ കൃഷ്ണപദാരവിന്ദേ .
മനശ്ച കൃത്വാ ധനമേവ വിപ്രാൻ
    ദത്വാ ഹരേർധാമ പരം ജഗാമ .. 80 ..
ഏതച്ഛ്രീകൃഷ്ണദേവസ്യ ചരിതം ശൃണുയാന്നരഃ .
ദാരിദ്ര്യാന്മുച്യതേ ശീഘ്രം ഭക്തോ ഭഗവതോ ഭവേത് .. 81 ..
ശ്രീദ്വാരകായാ നൃപ ഖണ്ഡമേത-
    ന്മയാ തവാഗ്രേ കഥിതം സുപുണ്യമ് .
കീർതിം കുലം ഭക്തിമതീവ മുക്തിം
    ദദാതി രാജ്യഞ്ച സദൈവ ശൃണ്വതാമ് .. 82 ..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ദ്വാരകാഖംഡേ ശ്രീനാരദ ബഹുലാശ്വ സംവാദേ സുദാമവിപ്രോപാഖ്യാനവർണനം നാമ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ .. 22 ..
ഹരിഃ ഓം തത്സത് ശ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..
